

MYANMAR

မဟာဗျူဟာ ထောက်ပံ့မှု အစီအစဉ် မူဝါဒမှတ်စု ၃၆

ဇန်နဝါရီလ ၂၀၂၁

COVID-19၏ မြန်မာနိုင်ငံအပေါ်တွင် သက်ရောက်မှုများကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း

ဆည်ရေသောက်စီမံကိန်းဧရိယာ ၂ ခုအတွင်းရှိ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုနှင့် ကျေးလက်ဒေသအသက်မွေးဝမ်းကျောင်း - ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်၊ အောက်တိုဘာလစစ်တမ်း

Isabel Lambrecht, Catherine Ragasa, Kristi Mahrt, Zin Wai Aung, Hnin Ei Win, A Myint Zu, and Michael Wang

ကျေးလက်အိမ်ထောင်စုဝင်ငွေများပေါ်တွင် COVID-19 ၏ အချိန်ကြာမြင့်စွာနှင့် ဆိုးရွားသောသက်ရောက်မှုများသည် စိုးရိမ်ဖွယ်ရာဖြစ်နေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကိုဗစ်ဒုတိယလှိုင်းဖြစ်ပွားမှုနှင့် ကိုဗစ်ပြန့်ပွားမှုလျော့ကျစေသည့် နည်းလမ်းများသည် အိမ်ထောင်စုများ၏ ဝင်ငွေများကို ဆက်လက်၍ ကျဆင်းနေခြင်းဖြစ်သည်။

အဓိကတွေ့ရှိချက်များ

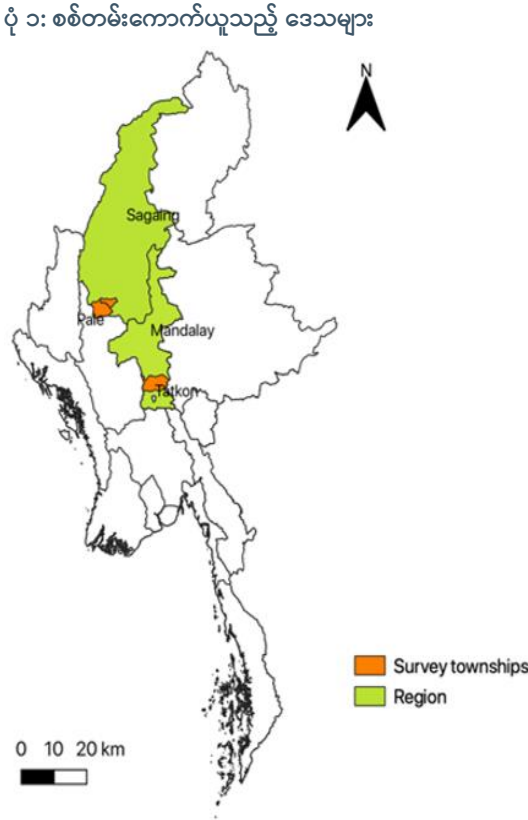
- စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့သည့် အိမ်ထောင်စုများအနက် လေးပုံသုံးပုံနီးပါးသည် ဩဂုတ်နှင့် စက်တင်ဘာလများတွင် အိမ်ထောင်စုဝင်ငွေမှာ ပုံမှန်ထက်ပို၍ လျော့နည်းကြောင်းကို တင်ပြခဲ့ကြသည်။
- ဩဂုတ်လနှင့် စက်တင်ဘာလများတွင် သီးနှံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရာ၌ ကန့်သတ်ချက်များဖြစ်သော မိုးခေါင်ခြင်းနှင့် သွင်းရေမရှိခြင်းတို့အပြင် တောင်သူ ၂၂ ရာခိုင်နှုန်းသည် သွင်းအားစုများရရှိရန် အခက်အခဲများ ကြုံတွေ့ခဲ့ပြီး ၂၈ ရာခိုင်နှုန်းသည် ငွေကြေးအခက်အခဲကြောင့် ၎င်းတို့၏ လယ်ယာ၌ ပုံမှန်ထက်လျော့၍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခဲ့ရသည်။
- တောင်သူလေးပုံတစ်ပုံသည် ၎င်းတို့၏ထုတ်ကုန်များ ရောင်းချရာ၌ အခက်အခဲများ ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။ ၎င်းရာခိုင်နှုန်းမှာ ပြီးခဲ့သည့်လများတွင် ထိုကဲ့သို့အခက်အခဲများရှိကြောင်းတင်ပြခဲ့သည့် ရာခိုင်နှုန်းထက် ပို၍ လျော့နည်းသည်။ သို့သော် တောင်သူများသည် အဓိကအားဖြင့် အသွားအလာကန့်သတ်ချက်များကြောင့် လာမည့်လများတွင် သီးနှံများရောင်းချရာ၌ အဟန့်အတားဖြစ်စေသော အခက်အခဲများ ထပ်မံကြုံတွေ့နိုင်သည်ဟု မျှော်လင့်ကြသည်။
- အဓိကအားဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးမဟုတ်သောအလုပ်အကိုင်များဆုံးရှုံးခြင်း၊ လွှဲပြောင်းရရှိငွေလျော့နည်းခြင်းနှင့် ကျေးလက်စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများပေါ်တွင် ဆိုးရွားစွာ ထိခိုက်မှုများကြောင့် မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုများအပေါ် ထိခိုက်မှုအများဆုံးဖြစ်သည်။
- ဝင်ငွေလျော့ကျမှုကို ဖြေရှင်းရန် အိမ်ထောင်စု ၆၁ ရာခိုင်နှုန်းသည် အစားအစာကုန်ကျစရိတ်များ လျော့ချခြင်း၊ ၃၆ ရာခိုင်နှုန်းသည် ပိုင်ဆိုင်သည့် ပစ္စည်းများရောင်းချခြင်းနှင့် ၃၇ ရာခိုင်နှုန်းသည် ချေးငွေယူခဲ့ခြင်း စသည်တို့ကို ပြုလုပ်ခဲ့ကြောင်း တင်ပြခဲ့ကြသည်။
- အိမ်ထောင်စုများသည် အစားအစာများကို အမျိုးစုံအောင် စားနေဆဲဖြစ်သော်လည်း အသားနှင့် ငါးစားသည့် ပမာဏမှာ လျော့ကျခဲ့သည်။ အိမ်ထောင်စုအတော်များများသည် ယခင်စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့သည့် အကြိမ်များ ထက် အသားနှင့် ငါး ရရှိမှုမှာ လျော့နည်းကြောင်းကို တင်ပြခဲ့ကြသည်။
- အစိုးရ၏ ငွေကြေး/ပစ္စည်းထောက်ပံ့မှုအစီအစဉ် (အဓိကအားဖြင့် ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုအစီအစဉ်) သည် စစ်တမ်း ကောက်ယူခဲ့သည့် ဒေသတွင် ၉၉ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ရောက်ရှိခဲ့သည်။

အကြံပြုလုပ်ငန်းစဉ်များ

- COVID-19 အကျပ်အတည်းကာလအတွင်း ၁) ဝင်ငွေလျော့ကျမှုကို သက်သာစေရန်နှင့် ၂) စုဆောင်းငွေနှင့် ပိုင်ဆိုင်သည့် ပစ္စည်းများ လျော့နည်းလာခြင်း၊ အကြွေးတင်ခြင်းနှင့် စားသောက်စရိတ် လျော့ချခြင်းကြောင့် အစားအစာ ဖူလုံမှုနှင့် ကျန်းမာရေးထိခိုက်မှုများမှ ကာကွယ်ရန်တို့အတွက် ကျေးလက်အိမ်ထောင်စုများအား ထောက်ပံ့မှုကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သင့်သည်။
- ကျေးလက်စိုက်ပျိုးရေးမဟုတ်သောလုပ်ငန်းများနှင့် အလုပ်အကိုင်များကို အထောက်အပံ့ပေးခြင်းသည် အိမ်ထောင်စုများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ခံနိုင်ရည်ရှိမှုကို တည်ဆောက်ရန်နှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အားလုံး အလျင်အမြန် ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာစေရန်အတွက် အဓိကအချက်ဖြစ်သည်။

မိတ်ဆက်

ဤမူဝါဒမှတ်စုသည် မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်း အပူပိုင်းဒေသရှိ လယ်ယာလုပ်ကိုင်သည့် တောင်သူများပေါ်တွင် COVID-19 အကျပ်အတည်း၏ တိုက်ရိုက်သက်ရောက်မှု အထောက်အထားများကို ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဇန်နဝါရီလမှ အခြေခံစစ်တမ်းများနှင့် နောက်ဆက်တွဲ ဖုန်းစစ်တမ်းများကို အသုံးပြု၍ ဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။¹ စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့သည့်ဒေသများမှာ မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်း အပူပိုင်းဒေသရှိ ဆည်ရေသောက်ဧရိယာ ၂ ခု ဖြစ်သော နေပြည်တော်ကောင်စီ၊ တပ်ကုန်းမြို့နယ်ရှိ ဆင်တဲဆည်ရေသောက်ဧရိယာနှင့် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၊ ပုလဲမြို့နယ်နှင့် ယင်းမာပင်မြို့နယ်တို့ရှိ မြောက်ယမား ဆည်ရေသောက်ဧရိယာတို့ ဖြစ်သည် (ပုံ ၁)။ ထိုဧရိယာများသည် မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အထောက်အကူပြုအစီအစဉ် (ADSP) ၏ အဓိက ရှေ့ပြေးစမ်းသပ်ဧရိယာ ဖြစ်သည်။ ထိုစစ်တမ်းကောက်ယူသည့် ဧရိယာများသည် ကျေးလက်ဒေသမှ ဆည်ရေသောက်ဧရိယာနှင့် မိုးကောင်းသောက် ဧရိယာရှိ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုနှင့် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ကိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ (မြေယာပိုင်)နှင့် စိုက်ပျိုးရေးမဟုတ်သည့် လုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ (မြေယာမဲ့) ၏ အမျိုးမျိုးသော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းများအပေါ် COVID-19 ၏ သက်ရောက်မှုများကို လေ့လာအကဲဖြတ်ရန် ကောင်းမွန်သော အခြေအနေများ ရှိပါသည်။

Source: IFPRI/World Bank/MSR (2020).

ပထမအကြိမ်ဖုန်းစစ်တမ်းကို ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဇွန်လတွင် အိမ်ထောင်စု ၆၀၆ ခုမှ ကောက်ယူခဲ့ပြီး ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဖေဖော်ဝါရီလမှ မေလအတွင်းရှိ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုနှင့် အခြားအသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အရင်းအမြစ်များပေါ်တွင် COVID-19 ၏ သက်ရောက်မှုများကို မေးမြန်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။² ပထမအကြိမ်စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့သည့် ကာလသည် မြန်မာနိုင်ငံ၌ COVID-19 ပထမလှိုင်း အခြေအနေများနှင့် ရောဂါပျံ့နှံ့မှုကိုထိန်းချုပ်ရန် ဧပြီလအတွင်း ၃ ပတ်တိုင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သော COVID-19 ကာကွယ်ရေး နည်းလမ်းများ ပါဝင်သော အချက်အလက်များကို ကောက်ယူခဲ့သည်။

ဒုတိယအကြိမ်ဖုန်းစစ်တမ်းကို ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဩဂုတ်လတွင် အိမ်ထောင်စု ၅၄၃ ခုမှ ကောက်ယူခဲ့ပြီး ဇွန်လနှင့် ဇူလိုင်လအတွင်း COVID-19 ၏ သက်ရောက်မှုများကို မေးမြန်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဒုတိယအကြိမ်စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့သည့် ကာလသည် စစ်တမ်း ကောက်ယူသည့်ဧရိယာတွင် မိုးရာသီအစပိုင်းဖြစ်ပြီး စပါးအဓိကစိုက်ပျိုးသည့်ရာသီနှင့် ထပ်တူကျခဲ့သည်။ ထိုအချိန်သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် COVID-19 ဖြစ်ပွားမှု အနည်းငယ်သာတွေ့ရှိသည့် ကာလလည်းဖြစ်ပြီး ထိုကာလအတွင်းတွင် အစိုးရမှ လေ့ဒေသဒေသများကို ဖြေလျော့မှုများလည်း ပြုလုပ်ထားချိန် ဖြစ်သည်။

တတိယအကြိမ်စစ်တမ်းကို ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် အောက်တိုဘာလတွင် အိမ်ထောင်စု ၅၀၃ ခုမှ ကောက်ယူခဲ့ပြီး ဩဂုတ်လနှင့် စက်တင်ဘာလအတွင်း COVID-19 ၏သက်ရောက်မှုများကို မေးမြန်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။³ တတိယအကြိမ်စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့သည့်

¹ Ragasa, C., K. Mahrt, Z.W. Aung, I. Lambrecht, and J. Scott. 2020. *Gender, crop diversification, and nutrition in irrigation catchment areas in the Central Dry Zones in Myanmar: Implications for agricultural development support*. IFPRI Discussion Paper 01947. Washington, DC: International Food Policy Research Institute.

² The results of the first telephone survey round are presented in: Lambrecht, I., C. Ragasa, K. Mahrt, Z.W. Aung, and M. Wang. 2020. *Monitoring the Impact of COVID-19 in Myanmar: Agricultural production and rural livelihoods in two irrigation schemes - June 2020 survey round*. [Myanmar SSP Policy Note 20](#). Yangon: International Food Policy Research Institute;

The results of the second telephone survey round are presented in: Lambrecht, I., C. Ragasa, K. Mahrt, Z.W. Aung, and M. Wang. 2020. *Monitoring the Impact of COVID-19 in Myanmar: Agricultural production and rural livelihoods in two irrigation schemes - August 2020 survey round*. [Myanmar SSP Policy Note 33](#). Yangon: International Food Policy Research Institute

³ The total attrition from the baseline round to the first phone survey round was 39 percent, mainly due to telephone numbers that were not working. The attrition from phone survey round 1 to round 2 was 10 percent. The attrition from phone survey round 1 to 3 was 17 percent. We addressed attrition by running attrition regressions by survey rounds and applying inverse probability weighting. The intuition behind this procedure is that it gives more weight to households who have similar initial characteristics to households that subsequently dropped out than to households with characteristics that make them more likely to remain in the panel.

လများသည် ဩဂုတ်လလယ်တွင် စတင်ခဲ့သည့် COVID-19 ဒုတိယလှိုင်း ဖြစ်ပွားချိန်နှင့် ကူးစက်ခံရသူများစွာတွေ့ရှိရသည့် အချိန်တို့နှင့် တစ်ထပ်တည်းဖြစ်ခဲ့သည်။ ရန်ကုန်မြို့တွင် အိမ်မှာနေရန် တင်းကျပ်စွာချမှတ်ထားသော အမိန့်များပါဝင်သည့် အသွားအလာကန့်သတ်ချက်များနှင့် COVID-19 ကာကွယ်ရေးနည်းလမ်းများကို စက်တင်ဘာလတွင် တစ်နိုင်ငံလုံး၌ အသစ်ပြန်လည် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်၊ ဩဂုတ်လနှင့် စက်တင်ဘာလတွင် သီးနှံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဈေးကွက်

စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့သည့် အိမ်ထောင်စုများအနက် ၆၅ ရာခိုင်နှုန်းသည် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဩဂုတ်လနှင့် စက်တင်ဘာလတို့တွင် သီးနှံများ စိုက်ပျိုးခဲ့သည်။ အများဆုံးစိုက်ပျိုးသည့်သီးနှံမှာ စပါးဖြစ်သည်။ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ကိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများအနက် ၉၅ ရာခိုင်နှုန်းမှာ စပါးစိုက်ပျိုးကြပြီး ၁၂ ရာခိုင်နှုန်းမှာ နှမ်း သီးနှံနှင့် ၅ ရာခိုင်နှုန်းမှာ မြေပဲစိုက်ပျိုးကြသည်။ စပါးကို အများအားဖြင့် ဇွန်လနှင့် ဇူလိုင်လအတွင်းတွင် စိုက်ပျိုးကြသော်လည်း စပါးစိုက်တောင်သူ ၂၈ ရာခိုင်နှုန်းသည် ၎င်းတို့၏စပါးသီးနှံကို ဩဂုတ်နှင့် စက်တင်ဘာလတို့တွင် စိုက်ပျိုးခဲ့ကြသည်။ ထို့အပြင် တောင်သူအများစု (၆၆% နှင့် ၇၆%) သည် နှမ်းနှင့် မြေပဲကို ဩဂုတ်လနှင့် စက်တင်ဘာလအတွင်းတွင် စိုက်ပျိုးခဲ့သော်လည်း အချို့တောင်သူများသည် ဩဂုတ်လမတိုင်မှီတွင် စိုက်ပျိုးခဲ့ကြသည်။ စစ်တမ်း ကောက်ယူခဲ့သည့် တောင်သူများအနက် ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းသည် ဩဂုတ်လနှင့် စက်တင်ဘာလတို့တွင် သီးနှံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရာ၌ မိုးခေါင်ခြင်းနှင့် သွင်းရေပြတ်တောက်ခြင်းများသည် အဓိကအခက်အခဲများဖြစ်ကြောင်း တင်ပြခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့တင်ပြခဲ့သည့် ရာခိုင်နှုန်းမှာ ဇွန်လနှင့် ဇူလိုင်လတို့တွင် တင်ပြခဲ့သည့် ရာခိုင်နှုန်း (၄၆%) ထက် ပို၍များသည်။

တောင်သူ ၂၂ ရာခိုင်နှုန်းသည် COVID-19 ကာကွယ်ရေးနည်းလမ်းများကြောင့် သွင်းအားစုများ ဝယ်ယူရာတွင် ထပ်မံ၍ အခက်အခဲရှိခဲ့ကြသည်။ ၎င်းရာခိုင်နှုန်းသည် ဇွန်-ဇူလိုင်လ (၁၃%) နှင့် ဖေဖော်ဝါရီနှင့် မေလ (၁၆%) ကြား COVID-19 ပထမလှိုင်း ဖြစ်ပွားချိန်တို့ထက် သိသိသာသာ များလာခြင်းဖြစ်သည် (ဇယား ၁)။ ထိုတွေ့ကြုံခဲ့ရသည့်အခက်အခဲများမှာ အဓိကအားဖြင့် လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများငှားရမ်းခြင်းဝန်ဆောင်မှုများနှင့် ဓာတ်မြေဩဇာရရှိရန်အတွက် စိန်ခေါ်မှုများဖြစ်ကြောင်း မှတ်သား ခဲ့ရသည်။ တောင်သူ ၂၈ ရာခိုင်နှုန်းသည် ဩဂုတ်နှင့် စက်တင်ဘာလများတွင် ငွေကြေးအခက်အခဲများကြောင့် စိုက်ပျိုးရေး သွင်းအားစုများကို ပုံမှန်ထက်လျော့၍ ရင်းနှီးခဲ့ကြောင်း တင်ပြခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့တင်ပြခဲ့သည့် ရာခိုင်နှုန်းသည် ဇွန်လနှင့် ဇူလိုင်လ တို့တွင် တင်ပြခဲ့သည့် ၁၆ ရာခိုင်နှုန်းထက် ပို၍ များလာသည်။

ဇယား ၁။ စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့သည့် ၃ ကြိမ်အနက် သီးနှံသွင်းအားစုများနှင့် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်သား ရရှိမှုပေါ်တွင် COVID-19 ၏ သက်ရောက်မှုများ

တွေ့ကြုံခဲ့ရသည့် သက်ရောက်မှုများ	ဖေဖော်ဝါရီ-မေ ၂၀၂၀ တောင်သူ %	ဇွန်-ဇူလိုင် ၂၀၂၀ တောင်သူ %	ဩဂုတ်- စက်တင်ဘာ ၂၀၂၀ တောင်သူ %
သွင်းအားစုများ ဝယ်ယူရာတွင် ခက်ခဲခြင်း	၁၆	၁၃	၂၂
အခြား အခက်အခဲများရှိလျှင် မည်သည့် သွင်းအားစုများအတွက်လဲ -			
ပိုးသတ်ဆေး၊ ပေါင်းသတ်ဆေး၊ မှိုသတ်ဆေး	၅၁	၂၁	၄၃
ဓာတ်မြေဩဇာ	၄၀	၄၅	၅၅
လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများငှားရမ်းခြင်းဝန်ဆောင်မှု	၄၃	၅၈	၄၅
အရည်အသွေးကောင်းမျိုးစေ့	၁၄	၉	၅
စိုက်ပျိုးရေးသွင်းအားစုများ သုံးစွဲခြင်း			
ငွေကြေးအခက်အခဲကြောင့် ပုံမှန်ထက်များစွာလျော့သုံး/ဝယ်ယူခဲ့		၈	၇
ငွေကြေးအခက်အခဲကြောင့် ပုံမှန်ထက်ပို၍ လျော့သုံး/ဝယ်ယူခဲ့		၈	၂၁
လုပ်သားရှာဖွေခြင်း			
အမျိုးသားလုပ်သားရှာဖွေရာတွင် အခက်အခဲရှိခြင်း	၁၈	၁၅	၁၇
အမျိုးသမီးလုပ်သားရှာဖွေရာတွင် အခက်အခဲရှိခြင်း	၁၇	၁၃	၁၆
ပုံမှန်ထက်ပို၍ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်သားခ ပိုပေးရခြင်း	၂၃	၂၈	၂၄
လေ့လာမှုအရေအတွက်	၃၈၇	၄၄၇	၄၂၃

ရင်းမြစ်: IFPRI/MSR ဖုန်းစစ်တမ်း (ဇွန်လ၊ ဩဂုတ်လနှင့် အောက်တိုဘာ၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်)

၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလမှ စက်တင်ဘာလအထိ ဖုန်းစစ်တမ်း ၃ ကြိမ် ကောက်ယူခဲ့သည့် ကာလတလျှောက်တွင် စိုက်ပျိုးရေးနေထိုင်သူများလုပ်သားရှာဖွေရာတွင် အခက်အခဲတွေ့ခဲ့သည့် တောင်သူရာခိုင်နှုန်းသည် အတူတူဖြစ်နေဆဲ (၁၃% နှင့် ၁၈% ကြား) ဖြစ်ပြီး တောင်သူ လေးပုံတစ်ပုံဝန်းကျင်သည် လုပ်အားခမှာ ပုံမှန်ထက်ပို၍ ဈေးကြီးကြောင်းကို ဖော်ပြခဲ့ကြသည်။ ဤသည်မှာ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်သားရှားပါးလာခြင်းကို ညွှန်ပြနေပြီး တောင်သူများသည် လုပ်သားများငှားရမ်းရာတွင် ငွေကြေး အခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရနိုင်သည်။ စပါးစိုက်တောင်သူ ၂၈ ရာခိုင်နှုန်းသည် ဩဂုတ်နှင့် စက်တင်ဘာလအတွင်းတွင် ငွေကြေးအခက်အခဲများကြောင့် ၎င်းတို့လိုအပ်သည်ထက်လျော့၍ လုပ်သားငှားရမ်းခဲ့ကြောင်း ဖြေဆိုခဲ့သည်။

တောင်သူများအတွက် သီးနှံများရောင်းချရာတွင် တွေ့ကြုံခဲ့ရသည့်အခက်အခဲများသည် ဖေဖော်ဝါရီ-မေလ နှင့် ဇွန်-ဇူလိုင် ကာလကြားတွင် လျော့ကျခဲ့ပြီး ဩဂုတ်နှင့် စက်တင်ဘာလတို့တွင် ထပ်မံ၍ ကျဆင်းခဲ့သည်။ တောင်သူ ၂၄ ရာခိုင်နှုန်းသည် သီးနှံများရောင်းချရာတွင် အခက်အခဲများကို ညွှန်ပြခဲ့သော်လည်း ဤတွေ့ရှိချက်သည် တင်းကျပ်သော COVID-19 ကာကွယ်ခြင်း များကို ပြဌာန်းခဲ့သည့် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဖေဖော်ဝါရီလနှင့် မေလကြားတွင် သီးနှံများရောင်းချရာ၌ အခက်အခဲများ တွေ့ကြုံခဲ့ရသည့် တောင်သူ သုံးပုံနှစ်ပုံနှင့် ကွဲပြားခြားနားသည်။ သို့သော် တောင်သူ ၄၂ ရာခိုင်နှုန်းသည် လာမည့်လများတွင် ၎င်းတို့၏ ရိတ်သိမ်းသီးနှံများ ရောင်းချရာတွင် အခက်အခဲများကြုံတွေ့မည်ဟု ဆက်လက်မျှော်လင့်နေဆဲဖြစ်သည် (ဇယား ၂)။ ထို့အပြင် လာမည့်လများတွင် COVID-19 နှင့် ဆက်စပ်သည့် အခက်အခဲများမှာ အဓိအားဖြင့် သီးနှံဈေးနည်းခြင်း (အခက်အခဲများ ရှိနိုင်သည်ကို မျှော်လင့်သည့် တောင်သူများအနက် ၄၀%)၊ အသွားအလာကန့်သတ်ချက်များပိုများခြင်း (၇၁%)နှင့် ဝယ်ယူမှုမရှိခြင်း (၅၀%) ကို မျှော်လင့်ကြသည်။

ဇယား ၂။ တောင်သူများသည် ရိတ်သိမ်းသီးနှံများရောင်းချရာတွင် အခက်အခဲအနည်းငယ်ကြုံတွေ့ခဲ့ရခြင်း

	ဖေဖော်ဝါရီ-မေ ၂၀၂၀ တောင်သူ %	ဇွန်-ဇူလိုင် ၂၀၂၀ တောင်သူ %	ဩဂုတ်-စက်တင်ဘာ ၂၀၂၀ တောင်သူ %
ရိတ်သိမ်းပြီးသီးနှံများ ရောင်းချရာ၌ အခက်အခဲများ ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါသလား?	၆၈	၃၃	၂၄
အကယ်၍ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါက မည်သည့်အခက်အခဲများဖြစ်မလဲ?			
ဈေးနည်းခြင်း	၆၃	၈၅	၆၆
ဝယ်လိုအားနည်းခြင်း/ဝယ်လက်မရှိခြင်း	၃၂	၁၆	၂၀
ဈေးများပိတ်ထားခြင်း	၂၈	၁၇	၁၀
အသွားအလာကန့်သတ်ထားခြင်း	၂၇	၉	၃၈
ဈေးကွက်ပို့ဆောင်ရန် ပို့ဆောင်ဆက်သွယ်ရေးများမရှိခြင်း	၂၅	၀	၁၁
လေ့လာမှုအရေအတွက်	၁၀၃	၁၁၅	၂၁၁
လာမည့်လများတွင် ရိတ်သိမ်းပြီးသီးနှံများ ရောင်းချရာ၌ အခက်အခဲများ ကြုံရနိုင်သည်ဟု ထင်ပါသလား?	၃၆	၄၇	၄၂
အကယ်၍ထင်ပါက မည်သည့်အခက်အခဲများဖြစ်မလဲ?			
ဈေးနည်းခြင်း	၇၅	၅၅	၄၀
ဝယ်လိုအားနည်းခြင်း/ဝယ်လက်မရှိခြင်း	၄၅	၅၉	၅၀
ဈေးများပိတ်ထားခြင်း	၈	၅	၉
အသွားအလာကန့်သတ်ထားခြင်း	၁၅	၁၅	၇၁
ဈေးကွက်ပို့ဆောင်ရန် ပို့ဆောင်ဆက်သွယ်ရေးများမရှိခြင်း	၂၂	၁၄	၂၀
လေ့လာမှုအရေအတွက်	၃၁၇	၃၈၄	၄၀၁

ရင်းမြစ်: IFPRI/MSR ဖုန်းစစ်တမ်း (ဇွန်လ၊ ဩဂုတ်လနှင့် အောက်တိုဘာ၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်)

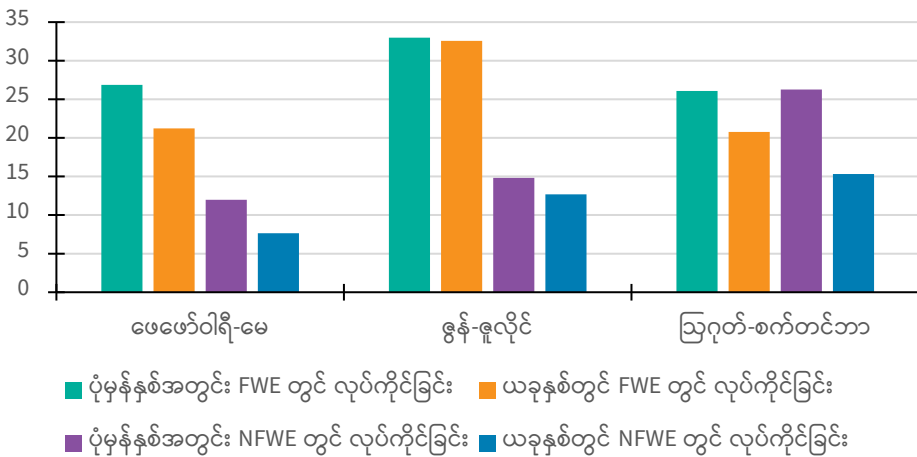
စိုက်ပျိုးရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၊ အလုပ်အကိုင်နှင့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ခြင်း

COVID-19 သည် ဩဂုတ်လနှင့် စက်တင်ဘာလတို့တွင် စိုက်ပျိုးရေးနေထိုင်သူများအလုပ်အကိုင်ပေါ်တွင် သက်ရောက်မှု ရှိနေဆဲ ဖြစ်သော်လည်း စိုက်ပျိုးရေးမဟုတ်သော နေထိုင်သူများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများပေါ်တွင် သက်ရောက်မှုထက် ပို၍ လျော့နည်း လာသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ဖြေဆိုသူများအနက် ၂၆ ရာခိုင်နှုန်းသည် ဤကာလတွင် စိုက်ပျိုးရေးနေထိုင်သူများအလုပ်အကိုင်ကို

လုပ်ကိုင်လေ့ရှိသည်ဟု ဖြေဆိုခဲ့သော်လည်း ဖြေဆိုသူ ၂၁ ရာခိုင်နှုန်းမှာမူ ယခုနှစ်မှသာ လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြောင်း ဖြေဆိုခဲ့သည် (ပုံ ၂)။ အမျိုးသမီးအနည်းငယ် (၃၀%) သည် စိုက်ပျိုးရေးနေ့စားအလုပ်အကိုင်ရှာရာတွင် အမျိုးသားများ (၆၇%) ထက် အခက်အခဲများ တွေ့ရှိခဲ့ကြောင်းကို တင်ပြခဲ့ကြသည်။ ဤတွေ့ရှိချက်သည် ပုံမှန်အားဖြင့် အမျိုးသမီးများ (၂၉%) သည် အမျိုးသားများ (၂၃%) ထက် ပို၍ စိုက်ပျိုးရေးနေ့စား အလုပ်အကိုင်ကို လုပ်ကိုင်ကြသည်ဆိုသည့် တွေ့ရှိချက်နှင့် ကိုက်ညီမှုရှိသည်။ ယခုနှစ် ဩဂုတ်လနှင့် စက်တင်ဘာလအတွင်းတွင်လည်း အမျိုးသမီးများ (၂၈%)သည် စိုက်ပျိုးရေးနေ့စားအလုပ်အကိုင်ကို အမျိုးသားများ (၁၄%) ထက် ပို၍လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသည်။

မြေယာပိုင်အိမ်ထောင်စုများ (၃၇%) နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စု (၅၈%) မှ ဖြေဆိုသူများသည် စိုက်ပျိုးရေးနေ့စား အလုပ်အကိုင်ရှာဖွေရာတွင် တွေ့ရှိရသည့်အခက်အခဲများကို ပို၍တင်ပြကြသည်။ သို့သော် မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုများမှ ဖြေဆိုသူများသည် စိုက်ပျိုးရေးနေ့စားအလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းကို ယခင်ကာလများကဲ့သို့ (ပုံမှန်နှစ်များတွင် ၂၃% နှင့် ယခုနှစ်တွင် ၂၂%) ရရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် မြေယာပိုင်အိမ်ထောင်စုများမှ ဖြေဆိုသူများသည် စိုက်ပျိုးရေးနေ့စား အလုပ်အကိုင်ရရှိမှုမှာ များစွာကျဆင်းသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

ပုံ ၂။ နေ့စားအလုပ်အကိုင်နှုန်းသည် ဩဂုတ်-စက်တင်ဘာလတို့တွင် ထပ်မံကျဆင်းခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးမဟုတ်သောနေ့စားအလုပ် (NFWE) သည် စိုက်ပျိုးရေးနေ့စားအလုပ် (FWE) ထက်ပို၍ ကျဆင်းလာခြင်း

ရင်းမြစ်: IFPRI/MSR ဖုန်းစစ်တမ်း (ဇွန်လ၊ ဩဂုတ်လနှင့် အောက်တိုဘာ၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်)

ဩဂုတ်လနှင့် စက်တင်ဘာလတို့တွင် စိုက်ပျိုးရေးမဟုတ်သော နေ့စားအလုပ်အကိုင်နှင့် စိုက်ပျိုးရေးနေ့စားအလုပ်အကိုင် တို့တွင် ပုံမှန်အားဖြင့် လုပ်ကိုင်လေ့ရှိကြောင်းတင်ပြခဲ့သည့် ဖြေဆိုသူရာခိုင်နှုန်း (၂၆%) မှာ တူညီကြသည်။ သို့ရာတွင် စိုက်ပျိုးရေး မဟုတ်သောနေ့စားလုပ်သား ရာခိုင်နှုန်းတော်တော်များများ (၇၀%) သည် ယခုနှစ်တွင် အလုပ်ရှာရာတွင် အခက်အခဲများ ကြုံတွေ့ ခဲ့ကြပြီး ဖြေဆိုသူ ၁၅ ရာခိုင်နှုန်းသည်သာ ယခုနှစ်တွင် စိုက်ပျိုးရေးမဟုတ်သောနေ့စားအလုပ်ကို လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသည်။ ၎င်းတွေ့ရှိချက်သည် ဖေဖော်ဝါရီ-မေလအတွင်းစစ်တမ်းမှ စိုက်ပျိုးရေးမဟုတ်သောအလုပ်အကိုင်နှင့် လုပ်သားရရှိမှုနှင့် ပတ်သက်သည့် တွေ့ရှိချက်နှင့် အခြေအနေတူပြီး ဇွန်-ဇူလိုင်လတို့နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ပို၍ဆိုးရွားလာကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ တဖန် အမျိုးသမီးဖြေဆိုသူများသည် အမျိုးသားဖြေဆိုသူများထက် ယခုနှစ်တွင် အလုပ်အကိုင်ကို ပို၍ထိန်းထားနိုင်ကြောင်း တွေ့ရသည်။

ယခင်စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့သည့်ကာလများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ဩဂုတ်လနှင့် စက်တင်ဘာလတို့တွင် လုပ်ငန်းများ၏ ရာခိုင်နှုန်း အတော်များများသည် COVID-19 ကြောင့် ထိခိုက်မှုများရှိကြောင်း တွေ့ရှိခဲ့ရသည် (ဇယား ၃)။ စိုက်ပျိုးရေးမဟုတ်သော လုပ်ငန်း များအနက် ၇၃ ရာခိုင်နှုန်းကျော်သည် COVID-19 ကပ်ရောဂါဖြစ်ပွားမှုကြောင့် ဆိုးရွားသောထိခိုက်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရ ကြောင်းကို တင်ပြခဲ့ကြသည်။ ဖေဖော်ဝါရီ-မေလအတွင်းတွင် ၅၃ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ဇွန်-ဇူလိုင်လတို့တွင် ၄၂ ရာခိုင်နှုန်းတို့သည်သာ ဆိုးရွားသောထိခိုက်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရကြောင်းတင်ပြခဲ့ကြသည်။ အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် စိုက်ပျိုးရေးမဟုတ်သည့်လုပ်ငန်း နှင့် အမျိုးသားဦးဆောင်သည့် စိုက်ပျိုးရေးမဟုတ်သည့်လုပ်ငန်းများကြား၌ တွေ့ကြုံရသည့် အခက်အခဲများမှာ ကွဲပြားခြားနားမှု မရှိပါ။ ကျေးလက်ဒေသရှိ စိုက်ပျိုးရေးမဟုတ်သော လုပ်ငန်းများနှင့် အလုပ်အကိုင်တို့ပေါ်တွင် ကမ္ဘာ့ကပ်ရောဂါကြောင့် ထိခိုက်မှုများဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေပြီး ၎င်းကဏ္ဍအပေါ်တွင် ထိခိုက်မှုအသစ်များလည်း ရှိနေကြောင်းကို ဩဂုတ်လနှင့် စက်တင်ဘာလတို့တွင် COVID-19 ကြောင့် ထိခိုက်မှုရှိသည်ဟုတင်ပြခဲ့သည့် လုပ်ငန်းရာခိုင်နှုန်းမှ အလေးပေးဖော်ပြနေသည်။

ဇယား ၃။ COVID-19 သည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအပေါ် များစွာဆက်လက်ထိခိုက်နေမှုများ

	ဖေဖော်ဝါရီ-မေ၊ ၂၀၂၀ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း %	ဇွန်-ဇူလိုင်၊ ၂၀၂၀ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း %	ဩဂုတ်-စက်တင်ဘာ၊ ၂၀၂၀ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း %
COVID-19 သည် သင့်လုပ်ငန်းအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုများရှိခဲ့ပါသလား?	၅၃	၄၂	၇၃
ရှိလျှင်၊ မည်သည့်အခက်အများဖြစ်သနည်း			
လုပ်ငန်းပိတ်ရန်တွန်းအားပေးခံရခြင်း	၆	၂	၃
အလုပ်မလုပ်ရခြင်း(ဝယ်ယူမှုမရှိခြင်း)	၂၅	၁၁	၃၄
ပုံမှန်ထက်အလုပ်လျော့နည်းခြင်း	၂၆	၂၅	၃၉
အကြွေးဖြင့်ဝယ်ယူသည့်ဝယ်ယူမှုများ များပြားလာခြင်း	၂	၁	၁၂
လုပ်ငန်းသစ်တစ်မျိုးပြောင်းလိုက်ရခြင်း	၁၃	၉	၃
Observations	၂၄၃	၁၉၇	၂၀၃

ရင်းမြစ်: IFPRI/MSR ဖုန်းစစ်တမ်း (ဇွန်လ၊ ဩဂုတ်လနှင့် အောက်တိုဘာ၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်)

မြန်မာ့ကျေးလက်အိမ်ထောင်စုများအတွက် အခြားအရေးကြီးသည့် ဝင်ငွေအရင်းအမြစ်မှာ ပြည်တွင်းနှင့် ပြည်ပသို့ သွားရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင်နေကိုင်နေသည့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများမှ လွှဲပြောင်းငွေများဖြစ်သည်။ အိမ်ထောင်စုအားလုံးအနက် ၂၈ ရာခိုင်နှုန်းသည် လွှဲပြောင်းငွေမှရရှိသော ဝင်ငွေသည် ဩဂုတ်လနှင့် စက်တင်ဘာလတို့တွင် ပုံမှန်ထက်ပို၍ များစွာလျော့နည်း (အနည်းဆုံး ၂၀% လျော့နည်း) ကြောင်း တင်ပြခဲ့ကြပြီး ၅ ရာခိုင်နှုန်းမှာ လွှဲပြောင်းငွေဝင်ငွေသည် ပုံမှန်ထက်ပို၍ အနည်းငယ်လျော့နည်း (၂၀% ထိ လျော့နည်း) ကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ကြသည်။⁴

ဝင်ငွေဆုံးရှုံးခြင်းနှင့် ထိုဆုံးရှုံးမှုကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခြင်းနည်းလမ်းများ

အိမ်ထောင်စု၏ ဝင်ငွေအပေါ် COVID-19၏ သက်ရောက်မှုများသည် မြင့်တက်လျက်ရှိသည်။ ဩဂုတ်နှင့် စက်တင်ဘာလများတွင် အိမ်ထောင်စုများ၏ (၇၂)% သည် ဝင်ငွေများပုံမှန်ထက်လျော့နည်းသွားကြောင်း အစီရင်ခံကြသည်။ ဝင်ငွေ လျော့ကျသွားသည်ဟု ဖြေဆိုသောအိမ်ထောင်စုရာခိုင်နှုန်းသည် ဇွန်-ဇူလိုင်တွင် ၅၇%၊ ဖေဖော်ဝါရီ- မေလတွင် ၅၆% (ဇယား ၄) သာရှိသောကြောင့် သိသိသာသာလျော့ကျလာခြင်းဖြစ်ပြီး ထိုသို့ဝင်ငွေလျော့ကျလာသည့်အိမ်ထောင်စုများ တိုးလာခြင်းသည် ဝင်ငွေလျော့ကျ လာသည့် စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်သော အိမ်ထောင်စုရာခိုင်နှုန်း မြင့်တက်လာသော ကြောင့်ဖြစ်သည်။ မည်သို့ပင် ဝင်ငွေ လျော့နည်းလာသည့် စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်သော အိမ်ထောင်စုရာခိုင်နှုန်း မြင့်တက် လာသည်ဟုဆိုစေကာမူ စိုက်ပျိုးမြေ မပိုင်ဆိုင်သောအိမ်ထောင်စုများတွင် ဝင်ငွေလျော့နည်းလာခြင်းကို ပိုမိုတွေ့ရသည် (မြေယာပိုင် ၇၀% နှင့် မြေယာမဲ့ ၇၉%)။ ဝင်ငွေကျဆင်းမှုကြောင့် စုဆောင်းငွေများကိုအသုံးပြုခြင်း ၇၈%၊ အစားအသောက်အတွက် ကုန်ကျမည့်အသုံးစရိတ်များ လျော့ချခြင်း ၆၁% စသည်ဖြင့် လုပ်ဆောင်ဖြေရှင်းရကြောင်း တွေ့ရသည်။ သို့သော် ဩဂုတ်လနှင့် စက်တင်ဘာလတွင် ဝင်ငွေလျော့ကျလာသည့်အတွက် ပိုင်ဆိုင်မှုများကိုရောင်းချသည့် အိမ်ထောင်စုရာခိုင်နှုန်းမှာ ၃၆% ရှိပြီး ငွေချေးယူသည့် အိမ်ထောင်စုမှာ ၃၇% ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

⁴ Households who do not normally receive remittances and also did not receive remittances in the last two months are classified here as obtaining the same remittance income as usual.

ဇယား ၄။ သြဂုတ်လနှင့် စက်တင်ဘာလတွင် ဝင်ငွေလျော့နည်းလာသည့် အိမ်ထောင်စုရာခိုင်နှုန်း ပိုများလာခြင်း

	ဖေဖော်ဝါရီ-မေ၊ ၂၀၂၀၊ တောင်သူ %			ဇွန်-ဇူလိုင်၊ ၂၀၂၀၊ တောင်သူ %			သြဂုတ်-စက်တင်ဘာ၊ ၂၀၂၀၊ တောင်သူ %		
	ဖြေဆို သူအား လုံး	စိုက်ပျိုး ခြင်း မပိုင်ဆိုင်သူ	စိုက်ပျိုးခြင်း မပိုင်ဆိုင်သူ	ဖြေဆိုသူ အားလုံး	စိုက်ပျိုးခြင်း ပိုင်ဆိုင်သူ	စိုက်ပျိုးခြင်း မပိုင်ဆိုင်သူ	ဖြေဆို သူအား လုံး	စိုက်ပျိုးခြင်း ပိုင်ဆိုင်သူ	စိုက်ပျိုးခြင်း မပိုင်ဆိုင်သူ
COVID-19ကြောင့်ဝင်ငွေလျော့ကျလာသည့်အိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း	၅၆	၄၉	၇၂ ***	၅၇	၅၃	၇၁ **	၇၂	၇၀	၇၉ *
<i>ဝင်ငွေလျော့နည်းခြင်းကြောင့် နည်းလမ်းတစ်ခုခုသုံး၍ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခဲ့ရသည့် အိမ်ထောင်စုများ</i>									
စုဆောင်းငွေကို အသုံးပြုခြင်း	၇၈	၇၇	၈၀	၇၀	၇၀	၇၀	၇၈	၈၂	၆၉
ပိုင်ဆိုင်သောပစ္စည်းများရောင်းခြင်း	၃၅	၃၃	၃၈	၂၆	၂၂	၃၃	၃၆	၃၃	၄၄
ငွေချေးယူခြင်း	၄၁	၃၇	၄၇	၃၅	၃၆	၃၃	၃၇	၄၁	၃၀
အစားအသောက်ကုန်ကျစရိတ်များလျော့ချခြင်း	၅၅	၅၂	၆၄ *	၅၉	၅၇	၆၃	၆၁	၅၉	၆၅
COVID-19နှင့်ဆက်စပ်၍ အစိုးရမှ ထောက်ပံ့ပေးသော လွှဲပြောင်းငွေ /ပစ္စည်းကို လက်ခံခြင်း	၃၆	၂၄	၆၁ ***	၈၅	၈၄	၈၈	၉၇	၉၇	၉၈
<i>COVID-19နှင့်ဆက်စပ်၍ NGO (သို့) ပုဂ္ဂလိကမှ ထောက်ပံ့ပေးသော လွှဲပြောင်းငွေ /ပစ္စည်းကို လက်ခံခြင်း</i>									
လေ့လာမှုအရေအတွက်	၆၀၆	၅၂၂	၈၄	၅၄၃	၄၇၄	၆၉	၅၀၃	၄၄၁	၆၂

ရင်းမြစ်: IFPRI/MSR ဖုန်းစစ်တမ်း (ဇွန်လ၊ သြဂုတ်လနှင့် အောက်တိုဘာ၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်) မှတ်ချက်။ * သည် စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့သည့် “မြေယာပိုင်” နှင့် “မြေယာမဲ့”အိမ်ထောင်စုများ၏ အချိုးသည် စာရင်းအင်းအရ သိသိသာသာ ကွဲပြားခြားနားမှု ရှိကြောင်း ပြသခြင်းဖြစ်သည်။ * p < 0.10, ** p < 0.05, *** p < 0.01။

COVID-19 ကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာသော ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများကို လျော့ချရန် အစိုးရအနေဖြင့် ပစ္စည်း/ငွေကြေးများ ပိုမို ထောက်ပံ့လာသည်ကို တွေ့ရပြီး သြဂုတ်လနှင့် စက်တင်ဘာလတို့တွင် အိမ်ထောင်စုအားလုံးနီးပါး ထိုအထောက်အပံ့များကို ရကြောင်းတွေ့ရသည်။ ၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီနှင့်မေလတို့တွင် အစိုးရအထောက်အပံ့ရသော အိမ်ထောင်စု ရာခိုင်နှုန်းမှာ ၃၆% သာ ရှိသောကြောင့် လွန်စွာတိုးလာသည်ကိုတွေ့ရသည်။ အစိုးရအထောက်အပံ့သည် ဝင်ငွေလျော့ကျခြင်းအတွက် ၉၉% နီးပါး အထောက်အကူပြုသည်ကိုတွေ့ရပြီး ပျမ်းမျှထောက်ပံ့ငွေမှာ ၄၀,၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်သည်။ အိမ်ထောင်စု သုံးဆယ့်သုံးရာခိုင်နှုန်းက လျှပ်စစ်မီတာခများလျော့ချပေးခြင်းနှင့် ခြောက်ရာခိုင်နှုန်းက စားနပ်ရိက္ခာအထောက်အပံ့အနေဖြင့်လဲ အစိုးရမှရရှိကြောင်းကို တင်ပြကြသည်။ ၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ သြဂုတ်နှင့် စက်တင်ဘာတို့တွင် အခြားသော ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများမှ အထောက်အပံ့ရရှိမှု မရှိသလောက်နည်းသည်ကိုလဲတွေ့ရသည် ၁%။ အထောက်အပံ့များကို လက်ခံသူများသည် အိမ်ထောင်စုဝင်အမျိုးသားများ ဖြစ်ကြောင်းကို အိမ်ထောင်စု ၇၁% တွင် တွေ့ရသည်။

COVID-19 ၏ အာဟာရအပေါ်သက်ရောက်မှု

စစ်တမ်းသုံးခုလုံးတွင် ပုံမှန်အခြေအနေထက် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကိုပိုမိုစားသုံးလာသည့်အပြင် အသားနှင့် ငါးစားသုံးမှု အကြိမ်ရေနှင့် ပမာဏလျော့နည်းလာကြောင်းကို (ဇယား ၅) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း တွေ့ရသည်။ ဖေဖော်ဝါရီနှင့် မေလနှင့် ယှဉ်လျှင် ဇွန်နှင့်ဇူလိုင်လတွင် အသားငါးပုံမှန်ထက်လျော့စားသည့် အိမ်ထောင်စုအရေအတွက် နည်းလာသည်ကို တွေ့ရှိရ သောကြောင့် ပုံမှန်အခြေအနေသို့ပြန်ရောက်မည့်အခြေအနေ အနည်းငယ်ကိုတွေ့ခဲ့ရသော်လည်း သြဂုတ်နှင့်စက်တင်ဘာလ များတွင် အသားငါးစားသုံးမှုနှုန်း ပြန်လည်လျော့ကျလာသည့်အပြင် တွေ့ရသည်။ အိမ်ထောင်စုရာခိုင်နှုန်း ၃၉% သည် အသား လျော့စားသည်ကိုတွေ့ရပြီး ၂၇% သည် အသားပမာဏအနည်းငယ်ကိုသာ စားသုံးသည်ကိုတွေ့ရသည်။ သုံးဆယ့်ရာခိုင်နှုန်းသော အိမ်ထောင်စုများသည် ငါးကိုလျော့စားသုံးနေပြီး နှစ်ဆယ့်သုံး ရာခိုင်နှုန်းသည် ငါးပမာဏ အနည်းငယ်ကိုသာ စားသုံးနေသည်ကို တွေ့ရသည်။

ဇယား ၅။ ဖေဖော်ဝါရီနှင့် မေလကဲ့သို့ အသားအမျိုးမျိုးစားသုံးမှုလျော့ကျလာခြင်း

	ဧပြီ-မေ ၂၀၂၀ ဖြေဆိုသူ %	ဇွန်-ဇူလိုင်၊ ၂၀၂၀ ဖြေဆိုသူ %	ဩဂုတ်-စက်တင်ဘာ၊ ၂၀၂၀ ဖြေဆိုသူ %
ပုံမှန်ထက် အသား လျော့စားခဲ့ပါသလား။	၃၉	၂၄	၃၉
အသား ပမာဏအနည်းငယ်သာစားသုံးခဲ့ပါသလား။	၃၇	၂၄	၂၇
[အကယ်၍ အသားလျော့စားခဲ့သည်ဆိုပါက] အသား စားသုံးမှု ပမာဏ သို့မဟုတ် အကြိမ်ရေ ဘာကြောင့်လျော့ခဲ့ပါသလဲ?			
ဝင်ငွေကျဆင်းခြင်း	၇၈	၈၃	၈၈
အသားဝယ်ယူ မရရှိနိုင်ခြင်း	၁၃	၂	၁၆
ဈေးနှုန်းမြင့်မားခြင်း	၁၆	၁၉	၆
COVIDရောဂါ ကူးစက်ခံရမည်ကိုကြောက်ရွံ့ခြင်း	၁၂	၁၀	၁၀
အခြား	၁၁	၁၂	၃
ပုံမှန်ထက် ငါး လျော့စားခဲ့ပါသလား။	၂၉	၁၈	၃၀
ငါး ပမာဏအနည်းငယ်သာစားသုံးခဲ့ပါသလား။	၂၆	၁၇	၂၃
[အကယ်၍ ငါး လျော့စားခဲ့သည်ဆိုပါက] ငါး စားသုံးမှု ပမာဏ သို့မဟုတ် အကြိမ်ရေ ဘာကြောင့်လျော့ခဲ့ပါသလဲ?			
ဝင်ငွေကျဆင်းခြင်း	၆၇	၆၅	၈၁
အသားဝယ်ယူ မရရှိနိုင်ခြင်း	၁၂	၁၄	၂၂
ဈေးနှုန်းမြင့်မားခြင်း	၁၃	၁၂	၄
COVIDရောဂါ ကူးစက်ခံရမည်ကိုကြောက်ရွံ့ခြင်း	၁၀	၇	၈
အခြား	၂၆	၁၅	၁၀
ပုံမှန်ထက် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို လျော့စားခဲ့ပါသလား။	၂	၂	၃
လိမ္မော်ရောင်ရှိသော ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို လျော့စားခဲ့ပါသလား။	၄	၀	၃
အစိမ်းရောင်ရှိသော ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို လျော့စားခဲ့ပါသလား။	၃၃	၂၅	၂၀
အခြားသော ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို လျော့စားခဲ့ပါသလား။	၁၄	၉	၆
အမျိုးသမီးများအတွက် အစားအစာ အမျိုးအမည် ကွဲပြားမှုနှုန်း (MDD-W)	၆.၄	၆.၄	၆.၈
လေ့လာမှုအရေအတွက်	၆၀၆	၅၄၃	၅၀၃

ရင်းမြစ်: IFPRI/MSR ဖုန်းစစ်တမ်း (ဇွန်လ၊ ဩဂုတ်လနှင့် အောက်တိုဘာ၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်)

အသားငါးစားသုံးမှုလျော့နည်းလာသည့် အဓိကအကြောင်းရင်းမှာ ဝင်ငွေလျော့နည်းလာခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရသည်။ အသားငါးဈေးနှုန်းများမြင့်တက်လာခြင်းနှင့် သားငါးစားသုံးခြင်း(သို့) ဝယ်ယူခြင်းတို့မှ COVID-19 ကူးစက်ခံရမည်ကို စိုးရိမ်ခြင်းကြောင့်လဲပါဝင်သည်။ ဖေဖော်ဝါရီလနှင့်မေလစစ်တမ်းတွင် အသားငါးလျော့စားသည့် အကြောင်းရင်းကိုမေးမြန်းခဲ့ရာ အိမ်ထောင်စု ၁၃% နှင့် ၁၂% တို့က ဝယ်ယူသောကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု အသီးသီး ဖြေဆိုကြသည်။ အသားငါးရရှိနိုင်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အခက်အခဲအနည်းငယ်ရှိကြောင်းကို ဇွန်နှင့်ဇူလိုင်လ စစ်တမ်းတွင် တွေ့ရပြီး ဩဂုတ်နှင့် စက်တင်ဘာလတို့တွင် အသားငါး စားသုံးမှု လျော့နည်းခြင်းမှာ အသားရရှိနိုင်ရန်ခက်ခဲခြင်း ၁၆% နှင့် ငါးရရှိနိုင်မှုခက်ခဲခြင်း ၂၂% တို့ဖြစ်ကြောင်းကို တွေ့ရသည်။

အသားငါးစားသုံးမှုနှုန်းကျဆင်းလာသည့်အချက်နှင့် မတူညီသောအချက်မှာဖြေဆိုသူများသည် ၎င်းတို့ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ရှိသောအသီးအရွက်များကို ပိုမိုခူးဆွတ်စားသောက်လာကျသည်ကိုတွေ့ရပြီး ဩဂုတ်နှင့်စက်တင်ဘာလတို့တွင် အသီးအရွက် စားသုံးမှုနှုန်းအနည်းငယ်ထပ်မြင့်လာသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ဩဂုတ်နှင့်စက်တင်ဘာလများတွင် နမူနာအိမ်ထောင်စုများ၏ အစားအစာအမျိုးအစား ကွဲပြားမှုနှုန်း ၆.၈ သည် ဒြိုင်းကြည့်မည်ဆိုလျှင် ဆက်လက်မြင့်မား လာနေပြီး ၂၀၂၀ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ တွင်ပြုလုပ်ခဲ့သော အခြေခံစစ်တမ်းမှ ရလဒ် ၄.၉ နှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် သိသိသာသာ မြင့်မားနေသည်ကိုတွေ့ရသည်။ သို့သော် တယ်လီဖုန်းစစ်တမ်းသုံးခုစလုံးမှတွေ့ရှိရသောအစားအစာ အမျိုးအစား ကွဲပြားမှုနှုန်းရလဒ်များကို ယုံကြည်စိတ်ချစွာ နှိုင်းယှဉ် နိုင်သော်လည်း အခြေခံစစ်တမ်းတွင်အသုံးပြုခဲ့သော သုတေသနနည်းစနစ်မှာ ဖြေဆိုသူနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင် တွေ့ဆုံမေးမြန်းသည့် စနစ်ဖြစ်ပြီး ဖုန်းစစ်တမ်းများသည် ဖုန်းဖြင့်သာ ဆက်သွယ်ကောက်ခံခြင်းဖြစ်သောကြောင့် ထိုစစ်တမ်းနှစ်ခုမှထွက်လာသော အစားအစာအမျိုးအစား ကွဲပြားမှုနှုန်း တိုးတက်လာသည်ဟူသော ကောက်ချက်တွင်အချို့သော သံသယများရှိပါသည်။

ဩဂုတ်လနှင့်စက်တင်ဘာလများတွင် ၉၀% သောအိမ်ထောင်စုများသည်ကျန်းမာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ သတင်း အချက်အလက်များရှိခဲ့သည်။ ၇၀% သည် အာဟာရနှင့်ပတ်သက်သောသတင်းအချက်အလက်များရှိခဲ့သည်ကိုတွေ့ရပြီး အမျိုးသမီး(၇၀%) များထက် အမျိုးသား (၈၁%)က ထိုအာဟာရနှင့်ဆိုင်သော သတင်းအချက်အလက်များကို ရရှိသည်ဟု ဖြေဆိုကြကြောင်းကို ထူးခြားစွာတွေ့ရသည်။

အကြံပြုလုပ်ငန်းစဉ်များ

COVID-19 ရောဂါကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော နောက်ဆက်တွဲဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများသည် ကျေးလက်ဒေသရှိ အိမ်ထောင်စုများ၏ ဝင်ငွေအတွက် စိုးရိမ်ဖွယ်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရအနေဖြင့် COVID-19 အကျပ်အတည်း ကာလအတွင်း မိမိတို့စစ်တမ်းကောက်ယူသည့် ဒေသရှိအိမ်ထောင်စုများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း အထောက်အပံ့များကို အောင်မြင်စွာ ပြုလုပ်ပေးနိုင်ခဲ့သော်လည်း တွေ့ရှိချက်များအရ စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်ဒေသများတွင် ဝင်ငွေအများအပြား ကျဆင်းသွားသည်ကို တွေ့ရပြီး ထိုသို့လျော့နည်းသွားသည့်အတွက် စုဆောင်းငွေများကိုအသုံးပြုခြင်း၊ အဓိကကျသော ပိုင်ဆိုင်မှုများကို ရောင်းချခြင်း၊ ငွေချေးယူခြင်းနှင့် အစားအသောက်အသုံးစရိတ်များကိုလျော့ချခြင်း စသည်ဖြင့် တုံ့ပြန်လုပ်ဆောင်ကြောင်း တွေ့ရသည်။ ထိုကဲ့သို့ပြုမူဆောင်ရွက်ချက်များသည် လူထု၏ကျန်းမာရေးနှင့် စည်ပင်သာယာပြောရေးကို ထိခိုက်စေနိုင်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရနှင့်အခြားဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဘက်များအနေဖြင့် ရောဂါ အကျဉ်းအတည်းကာလအတွင်း ထိုအိမ်ထောင်စုများကို ဆက်လက်ကူညီပံ့ပိုးရန်နှင့် COVID-19 ကြောင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများအပေါ် ရုတ်တရက်ဖြစ်ပေါ်လာသော အကျပ်အတည်းများကိုလဲ ကူညီဖြေရှင်းပေးနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။ ကျေးလက်ဒေသရှိ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မသက်ဆိုင်သောစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အခြားအလုပ်အကိုင်များကို ထောက်ပံ့ခြင်းသည် စီးပွားရေးပြန်လည်ထူထောင်ရေးကို လျင်မြန်စွာလုပ်ဆောင်နိုင်ရန် အဓိကသော့ချက်ဖြစ်သည်။

အိမ်ထောင်စုများအနေဖြင့် အာဟာရနှင့်စပ်ဆိုင်သော သတင်းအချက်အလက်များကိုမူရရှိသည်ကို တွေ့ရပြီး ၎င်းတို့သည် သင့်တင့်မျှတပြီးအမျိုးအစားစုံလင်၍ အာဟာရပြည့်ဝသော အစားအသောက်များကို စားသောက်နိုင်ရန် ကြိုပမ်းနေကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ သို့သော်လည်း ထိုအာဟာရနှင့်ဆိုင်သော အချက်အလက်များကို အမျိုးသမီးများထက် အမျိုးသားက ပိုမိုရရှိနေကြောင်းကိုတွေ့ရသည်။ အမျိုးသမီးများသည် အိမ်ထောင်စုအတွက် အစားအစာချက်ပြုတ်သည့် တာဝန်ယူလေ့ရှိသဖြင့် ၎င်းတို့သည်အိမ်တွင်းအာဟာရအတွက်အဓိကနေရာတွင်ပါဝင်ခြင်းကြောင့် အာဟာရနှင့် စပ်ဆိုင်သောအချက်အလက်များကို အမျိုးသမီးများအား အဓိကထားပေးသင့်သည်။ ထို့အပြင် အသားငါးများစားသုံးရာမှ COVID-19 ကူးစက်ခံရနိုင်ခြင်းစသော အယူအဆများအပြင် အသားဓါတ်ကြွယ်ဝသော အသား (သို့) ငါးများဝယ်ယူ ရရှိနိုင်မှုလျော့နည်းလာခြင်းသည်စိုးရိမ်ဖွယ်ဖြစ်သည်။ အနာဂါတ်တွင်အာဟာရနှင့်ဆိုင်သော အသိပညာများပေးမည်ဆိုပါက ထိုကဲ့သို့သော အသိအမှတ်များကို ဖယ်ထုတ်နိုင်ရန် ကြိုးစားရမည်ဖြစ်သည်။

ရှေ့လျှောက်အစီအစဉ်များ အနေဖြင့် အိမ်ထောင်စုဝင် အမျိုးသမီးများ၊ အမျိုးသမီးလုပ်ငန်းရှင်နှင့် အမျိုးသမီး စွန့်ခွဲတီထွင်သူများ စသည့်တို့ကို ဦးတည်သည့်နည်းလမ်းများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်သည်။ အကယ်၍ အမျိုးသမီးများကို ပစ်မှတ်ထားခြင်း မဟုတ်ဘဲ ၎င်းတို့ထံရောက်နိုင်မည်အထင်နှင့် ထိန်းချုပ်ခြင်းမရှိသည့် ထိုအမျိုးသမီးများအပေါ်ထိ ရောက်မှုရှိမည်မဟုတ်ဘဲ လွဲချော်မှုများရှိနိုင်သည်။ ယခင်ကလုပ်ဆောင်ခဲ့သော မိခင်နှင့်ကလေးများအား ငွေကြေး ထောက်ပံ့သည့် အစီအစဉ်သည်အမျိုးသမီးများထံသို့ ငွေကြေးတိုက်ရိုက် ထောက်ပံ့ခြင်းအားဖြင့် အမျိုးသမီးများ၏ စီမံမှုအောက်တွင် အိမ်ထောင်စု၏ဝင်ငွေကို တိုးမြှင့်စေသော အောင်မြင်သောနည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်ကြောင်း ပြသခဲ့ပြီးဖြစ် သည်။⁵ အမျိုးသမီးများ၏ လက်ထံသို့ ငွေပေးအပ်လိုက်ခြင်းသည် အကောင်းဆုံးသောနည်းစနစ်ဖြစ်ကြောင်းကို နိုင်ငံအများစုတွင် အကြံပြုကြပြီး တစ်နည်းအားဖြင့် အမျိုးသမီးများ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်းအပေါ်လဲ အပြုသဘောသက်ရောက်မှုရှိကြောင်းပြခြင်း၊ ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် ကလေးများ အာဟာရပြည့်ခြင်း၊ ပညာရေးတွင်ကောင်းခြင်း နှင့် အိမ်ထောင်စုများ သက်သာချောင်ချိခြင်းစသော ကောင်းမွန်သော ရလဒ်များရခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်သည်။^{6,7}

⁵ Maffioli, E.M., E. Field, T.N. Zaw, F. Esu, and A. Fertig. 2019. "LEGACY Program Randomized Controlled Trial Endline Report." Save the Children UK and IPA (Innovations for Poverty Action).
⁶ Doss, C. 2013. "Intrahousehold Bargaining and Resource Allocation in Developing Countries." *World Bank Research Observer*, 28 (1): 52-78.
⁷ Hidrobo, M., N. Kumar, T. Palermo, A. Peterman, and S. Roy. 2020. *Gender-Sensitive Social Protection. A Critical Component of the COVID-19 Response in Low- and Middle-Income Countries*. IFPRI Issue Brief. Washington, DC: International Food Policy Research Institute.

စာရေးသူများအကြောင်း

Isabel Lambrecht သည် ရန်ကုန်၊ မြန်မာနိုင်ငံအခြေစိုက်နိုင်ငံတကာစားနပ်ရိက္ခာမူဝါဒသုတေသနအဖွဲ့ (IFPRI) ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မဟာဗျူဟာနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဌာနခွဲ (DSGD) တွင် အကြီးတန်းသုတေသီအဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သည်။ Catherine Ragasa သည် အမေရိကန်နိုင်ငံ၊ ဝါရှင်တန်အခြေစိုက် နိုင်ငံတကာစားနပ်ရိက္ခာမူဝါဒသုတေသနအဖွဲ့ (IFPRI) ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မဟာဗျူဟာနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဌာနခွဲ (DSGD) တွင် အကြီးတန်းသုတေသီအဖွဲ့ဝင် ဖြစ်သည်။ Kristi Mahrt သည် အမေရိကန်နိုင်ငံ၊ ကိုရိုလာဒိုအခြေစိုက် အခြေစိုက်နိုင်ငံတကာစားနပ်ရိက္ခာမူဝါဒ သုတေသနအဖွဲ့ (IFPRI) ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မဟာဗျူဟာနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဌာနခွဲ (DSGD) တွင် အကြီးတန်းသုတေသီ ဖြစ်သည်။ Hnin Ei Win နှင့် A Myint Zu တို့သည် ရန်ကုန်အခြေစိုက် နိုင်ငံတကာစားနပ်ရိက္ခာမူဝါဒသုတေသနအဖွဲ့ (IFPRI) မှ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုမဟာဗျူဟာနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဌာနခွဲ (DSGD) မှ သုတေသီများဖြစ်သည်။ Zin Wai Aung သည် နေပြည်တော်၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အခြေစိုက်သော သုတေသနဆိုင်ရာ အကြံပေးဖြစ်သည်။ Michael Wang သည် ရန်ကုန်၊ မြန်မာနိုင်ငံအခြေစိုက်နိုင်ငံတကာစားနပ်ရိက္ခာမူဝါဒသုတေသနအဖွဲ့ (IFPRI) ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုမဟာဗျူဟာနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဌာနခွဲ(DSGD) တွင် Leland အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ Hunger အဖွဲ့ ဝင်ဖြစ်သည်။

ကျေးဇူးတင်လွှာ

ဤလုပ်ငန်းသည် ဝါရှင်တန်ဒီစီအခြေစိုက် နိုင်ငံတကာစားနပ်ရိက္ခာမူဝါဒသုတေသနအဖွဲ့(IFPRI)နှင့် မီချီကန်ပြည်နယ် တက္ကသိုလ် (MSU) တို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နေသော မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေး မူဝါဒဆိုင်ရာအထောက်အကူပြုအစီအစဉ် (MAPSA) ၏ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ဤဖုန်းစစ်တမ်းသုတေသနအတွက် မူဝါဒများ၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဈေးကွက်များ ကိုသုတေသနပြုလုပ်သော CGIAR သုတေသနအစီအစဉ်၊ အမေရိကန်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေး အေဂျင်စီ (USAID) နှင့် Livelihoods and Food Security Fund (LIFT) တို့မှ ငွေကြေးပံ့ပိုးပါသည်။အခြေခံရှေ့ပြေး သုတေသနအတွက်ကိုမူ Japan Scaling Up Nutrition (SUN) Trust Fund၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဈေးကွက်များကို သုတေသနပြုလုပ်သော CGIAR သုတေသနအစီအစဉ်တို့မှ ငွေကြေးပံ့ပိုးပါသည်။

INTERNATIONAL FOOD POLICY RESEARCH INSTITUTE

1201 Eye St, NW | Washington, DC 20005 USA
T. +1-202-862-5600 | F. +1-202-862-5606
ifpri@cgiar.org
www.ifpri.org | www.ifpri.info

IFPRI-MYANMAR

No. 99-E6 U Aung Kein Lane
Than Lwin Road, Bahan Township
Yangon, Myanmar
IFPRI-Myanmar@cgiar.org
www.myanmar.ifpri.info

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

The Myanmar Strategy Support Program (Myanmar SSP) is led by the International Food Policy Research Institute (IFPRI) in partnership with Michigan State University (MSU). Funding support for Myanmar SSP is provided by the CGIAR Research Program on Policies, Institutions, and Markets; the Livelihoods and Food Security Fund (LIFT); and the United States Agency for International Development (USAID). This publication has been prepared as an output of Myanmar SSP. It has not been independently peer reviewed. Any opinions expressed here belong to the author(s) and do not necessarily reflect those of IFPRI, MSU, LIFT, USAID, or CGIAR.

© 2021, Copyright remains with the author(s). This publication is licensed for use under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0). To view this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0>.